

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμητος Μοντεχρήστου»)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Στο Παρίσι, στο Κακουριγιό-κιο του Σηκουάνα, διεξάγεται η δίκη του Βενεδέττο Κασαλκάντι, νεαρού κακούργου, πλαστογράφου κλπ. κλπ. Ο κατηγορούμενος είνε βέβαιος ότι θα καταδικασθῆ ὡς θάνατο. Κι' ὅμως κάποιοι ἄδρακτοι προστάτην κωπορώνει νὰ τὸν ὀσση ἀπὸ τῆ λαϊκότητος. Καταδικάζεται ἔτσι ὡς ἰσοβία δεσμῶν καὶ μεταφέρεται στὴ φυλακὴ, ὅπου ἀνακαλύπτεται σκοτεινὴ μυστηρία γύρω τοῦ. Κάποιος ἐπιβουλεύεται γι' αὐτὸν, κάποιος ἔχει ἀναλάβει νὰ τὸν ὀσση. Ἄλλοι ποὺ εἶνε ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ἄνθρωπος, καὶ γιὰτὶ στὴ δίκη δὲν παρουσιάστηκε ὁ σπουδαίτερος μάρτυρ, ὁ Κόμητ Μοντεχρήστου, ὁ τρομερὸς, ὁ πανίσχυρος, ὁ ἐκδικητικὸς, ὁ ἀκαρπίας γύρω τοῦ, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ, ἐρέπια καὶ συμφορὰ; Τὶ ἀπέγινε ὁ Κόμητ Μοντεχρήστου; Γιατὶ χάθηκε ἔτσι ἄεσπρος ἀπὸ τὸ Παρίσι; Ἀπόδωκε ἢ ἐτοιμάζεται νὰ συναρτή τὸν σκληρὸ καὶ ἀδυσώπητο ἀγῶνα τοῦ;... Ποῖα μυστήρια, ἀλήθεια!... Κι' ὁ Βενεδέττο βρῖσκει στὴ φυλακὴ, μέσα στὸ σκοτὸς τῶν μυστηρίων αὐτῶν, συναμμένων μ' ἕνα κεκάδικο, μυστηριώδη κι' αὐτὸν κι' ἀλλόκοτο... Ἀέσπρια ἐπισκεπτεται τὸν Βενεδέττο στὴ φυλακὴ ἢ μητέρα του, τὴν ὁποία ἀναγκάζει, ἀν καὶ φοροῦσ πικρὸ πέπλο. Καταρθώνει δὲ νὰ τὴν συγκινήσῃ, ἀποκαλύπτοντας νὰ τὴν ἐκδικηθῆ καὶ νὰ τῆς ἀράξῃ τὴν παρουσία, καὶ τῆς ζητῆει νὰ ἐκκαθισθῶν, ἐνὸς θάτον μεταφύρου στὸ κἄτερο. Τὰ τῆς μεταφορῶς αὐτῆς τῶν καταβίων διηγείται τώρα στὸ διευθυντὴ μιᾶς Παρισιῆς ἐφημερίδος, τὸν κ. νὰ Μπωάν, ὁ διαβολικὸς ῥεπόρτερ Γκρατιγιέ. Συγχρόνως ἐπισκεπτεται τὸν δόκτορα Δαρβίνου, ὁστις ὑποβάλλει τὸν παράφορο ἦθ καὶ ἐτοιμαζόσασ τῶς ἀπαγγέλλει Β. Δυφόρ, ὁ Μαξιμιλιανὸς Μορέλ, προκειμένου νὰ τοῦ ἀνακοινῶσθῃ ὅτι ἡ κόρη καὶ Βιλεφόρ ἔστ! Μὰ κι' ὁ Βιλεφόρ προβαίνει ὡς πραγματικὴ ἀποκαλιεῖς. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ Βενεδέττο κι' ὁ Σανσέλμο ἐτοιμάζουσι τὸ κἄτερο τὴν ἀπόδρασί τους καὶ τὰ τῆς ἀράγῃ τῶν ἐκατομμυρίων τῆς μητέρας τοῦ πρώτου.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

— Γιατὶ ξέρετε τί σκέφτηκε; Ἐξακολούθησε ὁ Σανσέλμο, μὲ τερατώδη ἀπάθεια. Γιατὶ σκέφτηκε, ὅτι ἡ κυρία αὐτὴ μπορεῖ νὰ γῆ τὸ νοῦ της, μήπως τὴν κλέψει κανεὶς!... Κι' ἐπειδὴ θεάσια δὲν θὰ σοῦ προσφέρῃ τὸ ἑκατομμύριο ἐπάνω σὲ δίσκο ἀσημένιο, θὰ χρειαστῆ νὰ τὸ πάρῃς μὲ τὴ θία!... Κι' ἂν ἀντισταθῇ;... Ἄν φωνάζῃ;... Τότε!...

Ὁ Βενεδέττο εἶχε γίνε καταχλωμος. Ὡστόσο, εἶπε μὲ ἀπόφασι:

— Ἄν χρειαστῆ καὶ σιλιτέτο, δὲν θὰ διστάσω καθόλου!... Τὸ ἑκατομμύριο μοῦ εἶνε ἀπαραίτητο, σὺν τὸν ἀέρα ποῦ ἀναπνέω!... Ἀέσπρια, ὁ Σανσέλμο κῦταξε προσεχτικὰ μπροστὰ τοῦ καὶ ψιθύρισε:

— Τὶ διάβολο θλέτω ἐκεῖ κάτω;... Ἐκεῖ στὴν προκυμαία;... Νό!... Ὁ λιμενάρχης, μερικὸ ἀξιωματικὸ... κάμποσοι πολίτες... καὶ μιὰ γυναίκα ἀναματεῦσ!

— Μιὰ γυναίκα; μοῦγρηκε μὲ ἀγωνία ὁ Βενεδέττο. Μήπως κίολας ἦρε αὐτὴ ἡ γυναίκα;

Ἡ ὁμάδα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν πλησίαζε, ὠστόσο. Οἱ δεσμοφύλακες, στὸ ἀντίκρουμα τοῦ λιμενάρχου καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων, ἀρχισαν κρυφὰ νὰ χτυποῦν μὲ τὰ μαστίγια τους, τοὺς σκορπιόμενους διὰ κι' ἐκεῖ καταδικῶν. Ἐπρεπε νὰ ἐργαστοῦν μὲ ἦλο τώρα, γιὰ νὰ φανῆ στὰ μάτια τῶν ἀρχῶν ἡ ἐπιβουλεία τῶν δεσμοφυλάκων στὸ καθήκοντά τους.

Ὁ Βενεδέττο κι' ὁ Σανσέλμο δέχτηκαν κι' αὐτοὶ μερικὰς μαστιγώσεις κι' ἔτρεξαν θιαστικὸ—κάκι σέρνοντας τὴ θαιρεία τὸν ἀισίδια—νὰ ἀνταμώσουσι τὴν ὁμάδα τῶν ἄλλων συγκαταβίων.

Ὅλοι μαζεμένους τώρα, οἱ μισοὶ ἔσπρναν ἕνα τερατῖο κάρρο, κατὰφορτο ἀπὸ κορμῶς δένδρων κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ τὸ ἔσπρχναν ἀπ' τὴ ρόδες... Ὅλοι γόγγιζαν ἀπ' τὴ φριχτὴ ἀγωναρεία, ἡ σάρκες τὸν κόντευαν νὰ ἔσχισθοῦν ἀπ' τὸ τέντωμα τῆς ἀγρίας προσπαθείας ταν... Κι' ὁ ἰδρωτὰς κυλοῦσε σ' ἕλο τὸ κορμὶ ταν.

Ὁ Βενεδέττο κι' ὁ Σανσέλμο ἔσπρχναν κι' αὐτοὶ τὸ κάρρο...

Μὰ συγχρόνως, ὁ Βενεδέττο δὲν ἔπαυε νὰ λοξοκοιτᾷ πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν ἐπισκεπτῶν... Μιὰ θανάσιμη ἀγωνία τὸν ἔπνιγε... Μὲ χαμηλωμένο ὡς τὰ μάτια τὸ κακὸ ἐτοῦ—γιὰ νὰ μὴν προσέχουν οἱ ἄλ-

λοι τὴν κατεύθυνσι τοῦ θλέμματός τοῦ—περιεργάζοταν διψασμένους τὴν ὁμάδα ποῦ πλησίαζε... Ἄν ἔρχοταν ἀπὸ τώρα ἡ μητέρα τοῦ, νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ;... Τώρα ποῦ ἦταν ἀκόμη στὸ κἄτερο, δεσμός καὶ φυλακισμένος;... Ὡ, ἄνταν χαμένο. θὰ ἦταν ἐντελὺς χαμένο, τὸ ποθητὸ ἑκατομμύριο!...

Ξαφικὰ σκίρτησε... Τινάχτηκε πρὸς τὰ πίσω, μ' ἔκφρασι φρικῆς στὸ παραμορφωμένο πρόσωπό τοῦ... Ἐχε ξεγυῖαστὸ ποῦ θριασκῶν, ἀπ' τὴν ἀγωνία ποῦ δοκιμάζε...

— Ὄιπον, χαμένε; ξεφώνισε ἕνας δεσμοφύλαξ. Τὶ καμώματα εἶν' αὐτὰ ποῦ κάνεις;... Μήπως θέλεις νὰ ἐπιτάξῃ;

Καὶ θαρῶ τὸ μαστίγιό τοῦ ὄρωσες τὴ ράχι τοῦ Βενεδέττο.

Ἐκείνος γόγγιζε ἀπ' τὸν πόνο, μὰ τὸ θλέμμα τοῦ δὲν ἐξολοῦσε ἀπ' τὴν ὁμάδα τῶν ἐπισκεπτῶν: Ἐχε ἀναγνωρίσει ἀνάμεσα τοὺς τὴ Βαλεντίνη!

Μὰ, ἦταν ἡ Βαλεντίνη, ἡ κόρη τοῦ Βιλεφόρ... Τοῦ καταρμένου ἐκείνου ἀνθρώπου, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Βενεδέττο ἐνοιῶσε πάντα ἀσθητο μῖσος!... Ποσο μισοῦσε τὸν πατέρα του αὐτοῦ, ὁ Βενεδέττο!... Καὶ ποσο μισοῦσε ἐπίσης καὶ τὴν Βαλεντίνη, ποῦ ἦταν κόρη ἐκείνου κι' ἀδελφὴ τοῦ!... Καὶ ποσο μισοῦσε ἄλλους ὅσους σχετιζότουσαν μὲ τὰ δύο αὐτὰ μιστὰ θῆτα!...

Ὅλους τοὺς μισοῦσε ὁ Βενεδέττο!... Ἡ καρδιά τοῦ ἔταζε γολθ τὸ ἀντίκρουμά τους... Ὅλοι ἐκείνοι ἦσαν ἡ ἀφορμὴ τῆς δυστυχίας τοῦ, τῆς ταπεινώσεώς τοῦ... Χωρὶς ἐκείνους, θὰ ἦταν τώρα ἕνας ζηλευτὸς καὶ πᾶμπλουτος κι' ελεύθερος πρ' ἄνθρωπον Κασαλκάντι, βουτηγμένος ὡς τὸ λαίμο μέσα στὴν ἀπολαύσει καὶ τὴς χαρὲς τῆς ζωῆς!... Ἐνὸς τώρα, ἔξ ἀφορμῆς ὄλων ἐκείνων, εἶβε τὴν εὐτυχία του νὰ γκρεμίζεται σ' ἐρείπια κι' ὁ θιος νὰ ρίχνεται στὸ κἄτερο, ἀριθμὸς παιῶ κι' ὄχι ἀνθρώπινη ὑπαρξίς, μὲ θνομα κ' ὑπόληψι... κτήνος γιὰ ἀγχαρείας καὶ μαστιγώσεις παιῶ κι' ὄχι ἀνθρώπινο ὄν μὲ δικαιώματα στὴς στοιχειώδεις χαρὲς τῆς ζωῆς...

Καὶ πάλι στὴ Βαλεντίνη, ἀναγνώρισε ἐπίσης τὸν Μαξιμιλιανὸ Μορέλ, τὸν φίλο τοῦ κόμητος Μοντεχρήστου!...

Ζωντανέμο πάλι τὸ φριχτὸ παρελθὸν τοῦ Βενεδέττο, ἔρχοταν νὰ τὸν τυραννῆ πάλι, νὰ τὸν προκαλέσῃ, νὰ τὸν σαρκασπῇ...

— Γιὰ νὰ γελάσουσι μὲ τὴν κατάντια μου ἔρχονται, οἱ ἄτιμοι αὐτοὶ!... μοῦγκρηζε διαρκῶς ὑπόφραξι, ὁ Βενεδέττο.

Κι' ἀγνοκῶστας συγχρόνως, ἔσπρχναν ἐπὶ τὴ ρόδα τὸ φοβερὸ κάρρο...

Ἐντωματεῦ ὁ λιμενάρχης εἶχε καλῆσει ἕναν ἀπ' τοὺς δεσμοφύλακας καὶ τοῦ ζητοῦσε μερικὰς πληροφορίες. Ἐπειτα τοῦδωσε, μ' ἔντονο ὕφος, κάποια διαταγῇ.

Ὁ Βενεδέττο τὰ παρακολούθησε δλ' αὐτὰ, δίχως νὰ τοῦ ξεφουγῆ τίποτε. Τὸ αἶμα τοῦ, κοχλάζοντας, ἀνηχούσε στοὺς κρατῶφους τοῦ... Τὶ συνέβαινε;... Γιὰ ποῖον ἔρχοτουσαν ἡ καταρμένεις ἐκείνης ὑπάρξει;... Γιὰ ποῖα αἰτία ἐπισκεπτότουσαν τὸν ἐπίγειο αὐτὸν Ἄδη, ποῦ λέγεται «κἄτερο»;...

Ὁ δεσμοφύλαξ, σὺν ὁποῖο εἶχε μιλήσει ὁ λιμενάρχης πρὶν, πλησίασε τώρα τὸν συνδέλεφό τοῦ—ποῦ φρουρούσε τὴν ὁμάδα τοῦ Βενεδέττο—καὶ κἄν τὸ εἶπε.

Ὁ δευτέρος αὐτὸς δεσμοφύλαξ, ἀνασῆκσε μὲ δυσφορία τοὺς ὄμους τοῦ καὶ μουρμούρισε ἀγανακτισμένους:

— Διάβολε!... Ἄξιόπερ.εργα θῆτα κατάντησαν ὁ κατὰδικος, γιὰ νὰ τοὺς θλέπῃ ὁ ἔνας κι' ὁ ἄλλος;

Ἐγέρσε ὄμως τὸ κεφάλι τοῦ καὶ κυττάζοντας πρὸς τὸ Βενεδέττο τοῦ φώναξε:

— Ἐ, νεαρὸ μου πετεινάρη!... Οἱ κύριοι ἐκείνοι, ἐπιθυμοῦν νὰ σε ἰδοῦν!...

— Κι' ἐμένα θὰ ἰδοῦν ἐπίσης! σάρκαος ὁ Σανσέλμο. Θέλοντας καὶ μὴ, θ' ἀντικρούσουσι τὸν ζηλευτὸ μούτσουλό μου, γιὰτὶ εἶμασσε ζευγαρωμένοι ἀν-

διδ τρυγόνια στο ίδιο κλουβί και στην ίδια άλωσιδα!...

Ο δεσμοφύλαξ χαμογέλασε. Για πρώτη φορά ίσως, στη ζωή του, πλήσιασε τους δύο καταδικούς με ευμείνεια και τους βοήθησε να θγούν απ' τη γραμμή τους, οδηγώντας τους προς την ομάδα των έπικοπετών.

—Είσαι κατάχλωμος, διάβολε! ψιθύρισε ο Σανσέλιο στο Βενεδέττο. Κι' έχε το νού σου, μήπως κάνεις καμιά άνοησία!

—Μη φοβάσαι!... ψιθύρισε θραγιά ο Βενεδέττο.
—Ίσα-Ίσα, μιλάς καμιά φορά με τέτοιον τρόπο, πού με κάνεις ν' ανατριχιάζω! Ξανάπε ο Σανσέλιο. Να λείψουν ή άνοησίες, σου λέω... Σκέψου ότι είμαστε στην παραμονή της... της... νωιάθεις θέθασα, τί θέλω να σου πω!...

—Έννοια σου! τόν καθούρισε ο Βενεδέττο.
—Μήπως είναι ή λεγάμενη, εκείνη ή γυναίκα;... Αύτη με τό έκτακτομύριε!

—Οχι... Και θούλωσε τό στόμα σου, σατανά!... μούγκρισε άνωπόμωα ο Βενεδέττο. Με συμβούλευεις, και πρώτος έσύ έχιανς τις προφυλάξεις!

Πληρώσαν τώρα στους έπισκέπτες οι δύο κατάδικοι.
Ο λιμενάρχης προχώρησε δυό-τρια θήματα προς τό μέρος τους:

—Ποιός από σάς είναι ο Βενεδέττο; τους ρώτησε.
—Εγώ! άποκρίθηκε ο πρώην πρίγκιψ Κασθαλκάντι.
—Άκούστε, φίλε μου! συνέχισε χαμηλόφωνα ο λιμενάρχης.

Θέλησα να μεσολαθώσω, για να σάς δοούν τά πρόσωπα αύτά, τά όποια ενδιαφέρονται για σάς!... Θα σάς δοούν, θα σάς μιλήσουν, θα σάς παρηγορήσουν!... Προσέξτε όμως, μήπως έκτροχιαστήτε τυχόν σε άπότους λόγους ή κινήματα, γιατί θα διατάξω έπειτα την άυστηρή τιμωρία σας!

Ο Βενεδέττο χαμήλωσε ταπεινά τό κεφάλι του. Άγρια λύσσα τόν κατείχε.

Έντωμεταξύ, πλήσιασε κι' ή Βαλεντίνη. Στριζόταν από μπράσσο του Μαξιμιλιανού.

—Ήταν κατάχλωμη. Για τί την άθρη κι' έκλεκτή ύπαρξή της ήταν φρικτό μαρτύριο, ή παρουσία της στους τόπους αυτούς της φρίκης και της κατάρτας...

—Θάρρος! της μουρμούρισε τρυφερά ο Μαξιμιλιανός, γιατί την ένοιωσε να τρέμει σύκορημη.

Η Βαλεντίνη σήκωσε τέλος τό κεφάλι της. Τό θέλημα της προσηλώθηκε έπάνω στον Βενεδέττο με τόση συμπόνια και με τόση γλυκύτητα, ώστε κάθε άλλος θάνοιωθε κατανύξι και θα γονάτιζε μπρός στον άγγελό αυτόν.

Ο Βενεδέττο όμως, θρήσιος, στυγνός, με νεκρική χλωμότητα στο πρόσωπό του, με τό κασκέτο του στο γέρι, ούτε ύποκλήθηκε καν... Περιμενε, σιωπηλός.

Τι κύματα πελώρια χολής άνασταρζόντουσαν στην μαυρή ψυχή του!...

—Κύριε, μουρμούρισε με γλυκειά φωνή ή Βαλεντίνη, σάς πληροφορώ με θαυτάτη θλίψη, ότι ο κ. ντε Βιλεφόρ, ο πατέρας σας ο άτυχής, πέθανε! Δέχτηκε γονατιστή την εύχή του, για μένα... για σάς.

Ο Βενεδέττο συγκλονίστηκε από άνατριχίλα.

—Πέθανε!... μούγκρισε μέσα του. Πέθανε!... Πέθανε, πριν τόν σκοτώσω, πριν μητέχ τό μαχαίρι μου στο θρωμερό λαρύγγι!... Κι' απ' τό μυαλό του πέρασε όλο τό θρωμερό παρελθόν. Ο πατέρας του... Ο φονιάς! Πού σκότωνε τά παιδιά του. Ο κακοτύργος, ο αίμοθύρος, που θέλησε κάποτε να σκοτώσει τη γυναίκα του άγαπούσε!... Έμεινε όμως θουθός, άν και θέλησε μίσους ξεσπούνε μέσα του. Μόνο πού τό πρόσωπό του άλλαξε χρώμα κι' από χλωμό έγινε άσπρο...

—Μάλιστα, κύριε! έπαίελαθε ή Βαλεντίνη. Πέθανε ο άτυχής πατέρας σας!... Πρόλαβε όμως, κατά τις τελευταίες του στιγμές, να σάς συγχωρήσει... και να έπικαλεστή τόν όικτο ή της Δικαιοσύνης για σάς!

Ο Βενεδέττο στόλωσε τό κορμί του με άσυγκράτη λαχτάρα.
—«Ω, άν μουδιναν χάρη! σκέφτηκε. Άν μου χάριζαν την ποιή!»

—Κι' έτσι, συνέχισε ή Βαλεντίνη, ύψηλά κι' ίσχυρά πρόσωπα άνέλθανον να σάς ύποστηρίξουν!... Έγραψαν συστατική έπιστολή για σάς, στον κύριο λιμενάρχη, ό όποιος είναι γενικός διοικητής και του κατέργο συγχρόνως... Εύαρεστήθηκε λοιπόν ο κ. λιμενάρχης να ενδιαφερθή για σάς... Άπό σήμερα θα άπαλλαγίτε απ' τη διπλή άλωσιδα... Θα σάς άφαιρέσουν την ά-

λωσιδα του ποδιού... Κι' άν ή διαγωγή σας έξακολουθεί καλή, θα λάθουν μέτρα και για άλλες άνακουφίσεις τών δεινών σας!...

Ο λιμενάρχης κούνησε τό κεφάλι του, σε σημείο ότι δεν θάπαινε να ενδιαφερείται ύπέρ του Βενεδέττο.

Ο θήλιος κατάδικος όμως, δεν έβριξε καμιά συγκίνηση. Ίσα-Ίσα, είχε έλπίσει για χάρη, κι' αύτά τά μέτρα-τόσο άνακουφιστικά για όποιουδήποτε άλλου-τού προκαλούσαν άπογοήτευσι κι' ζγανάκτησι.

—Ύποσχέθηκα στον κ. ντε Βιλεφόρ να σάς πώ αύτά τά λόγια της έnthαρρύνσεως και της έλπίδος! κατέληξε ή Βαλεντίνη. Τήρησα την ύπόσχεσί μου... Και τώρα, είθε ο Θεός να σάς σπλαχνιστή και να σάς έλεήσει!

Η φωνή της νέας έσθηνε τώρα... Χαμήλωσε τό κεφάλι της κατάχλωμη κι' ένοιωσε άπερίγραπτη φρίκη στην ψυχή της... Ή ματιά του Βενεδέττο είχε προσηλωθή στη ματιά της με τόση λύσσα κρυφή, ώστε ή φτωχή νέα ένοιωσε ζάλη: Πόθος άσέητος έκδικήσεως φώλαξε μέσα στο φουσκωμένα στήθη του άμειτανοήτου εκείνου κακούργου!...

Μά δεν τρούαξε μόνον για τόν έαυτό της, ή Βαλεντίνη. Τό άπαίο θέλημα του Βενεδέττο είχε στραφή άστραφερό κι' άπειλητικό, και κατά τό Μαξιμιλιανού επίσης!...

Κινούνει κι' ο λατρευτός της άπ' τό μέρος του σατανά αύτου...

—Έχετε να πíte τίποτε; ρώτησε τόν κατάδικο ο λιμενάρχης. Σάς επιτρέπω να μιλήσετε, έστω κι' άν τό άπαγορεύει ο κανονισμός!

Ο Βενεδέττο σκίρτησε: Έίχε άποροφηθή στα πένθημα σχέδια μιας έκδικήσεως άγρίας, κι' ή φωνή του λιμενάρχου φάνηκε να τόν ζυγνή και να τόν φέρνει στην πραγματικότητα. Σήκωσε άπότομα τό κεφάλι του κι' άποκρίθηκε τραχιά:

—Νωιάθω θλίψη είλικρινή, γιατί... γιατί πέθανε ο κ. ντε Βιλεφόρ!... Πέθανα κι' έγω έπίσης, για τόν κόσμο!... Και παρακαλώ τους ζωντανούς να με ξεχάσουν!...

Ο λιμενάρχης έγενεψε στο δεσμοφύλακα. Κι' εκείνος άποακρόβηθη, σέρνοντας μαζί του τους δύο κατάδικους.

—Ο καμμένος! μουρμούρισε ή Βαλεντίνη, προσπαθώντας άκόμη να καταπιεί τη φριχτή έντόωσή της, ή όποια δάγκανε την καρδιά της.

Κ' ύστερα πρόσθεσε άπότομα, τραβώντας μαζί της άπ' τό μπράσο τόν Μαξιμιλιανό:

—Έλάτε... Πάμε... Άς άποακρυνθούμε!... Έδώ μου φαίνεται, πως από στιγμή σε στιγμή πρόκειται να ξεμυχθώ!...

Η όμάς τών έπισκεπτών άποακρυνόταν τώρα, ενώ οι δυο κατάδικοι έφταναν στους άλλους συγκαταδικούς των.

—Ποιά ήταν αύτη ή νέα; ρώτησε ο Σανσέλιο τόν σύντροφό του.

—Τί σ' ενδιαφέρει; μουρμούρισε ο Βενεδέττο, άνασηκώνοντας τους ώ-

μους του.

—Νά!... Είναι ώραϊοτάτη!

Κι' ή άγγραεία ξεανάρχισε, θραιά, άφανιστική... Κατά τό θράδυ, σύμφωνα με τη διαταγή του λιμενάρχου, ή άλωσιδα πού συγκρατούσε άπ' τά πόδια τους δύο καταδικούς, άσείρηθηκε.

Άπαλλάχτηκε έτσι, άπ' τό άπαίο αυτό θόρας κι' ο Σανσέλιο. Πρώτα, γιατί δεν ήμνηξε ένάντιον του ούτε παράνομο, ούτε ύποψία έκ μέρους της ύπηρεσίας. Κ' ύστερα, γιατί δεν ύπήρχε «συνεταίρος» διαθέσιμος μέσα στο κάτεργο, για να δεθή με τόν Σανσέλιο στην άλωσιδα, αντίς για τό Βενεδέττο.

—Ε, γλέντησε κι' έού για δυό-τρεις ήμέρες! έπτε ο δεσμοφύλαξ στο Σανσέλιο. «Ως τότε, φανταζόμην να καταφθάσει καινούρια άποστολή μουσαφίρηδων στο κάτεργο... Κι' έτσι, θα σου θρούμε συνεταίρο για να μη στενοχωριέσαι με τό μοναξιά σου!

—Μπá! έκανε ο Σανσέλιο, γελώντας. Δεν τό πιστεύω: Πρώτα, γιατί σπάνια έρχονται μονοί οι μουσαφίρηδες... Φροντίζουν να τους στέλνουν πάντα ζευγάρη-ζευγάρη, έχοντας όπ' ύψην τους την άλωσιδα πού τους περιμενει... Άλλά και να θρεθή κανένας μόνος, πάλι έλπίζω σε σάς, κύριε δεσμοφύλακα!... Έχετε μήπως κανένα παράπονο κι' έοείς κ' ή ύπηρεσία από μέναν;... Και θα θελήσετε να γαστακόσετε τόν άφεντικό του «κυρίου Ροντιβουά», ό όποιος τόσο σάς διασκεδάσει με τά έξυπνα παιχνίδια του;

—Ά, νά!... Καλά λές! έπτε ο δεσμοφύλαξ, γελώντας. Έτσι, λοιπόν... Θα σ' έχω όπ' ύψην μου!... Μιά πού φάνηκε

—Δέχτηκε γονατιστή την εύχή του, για μένα... για σάς...

τυχερός κι' εσύ, μιά ποσότητες σαν γλάστρα—για τὸ χῆτιρι τοῦ θαλαϊκού—θὰ πῶ ὅπου πρέπει ἕναν καλὸ λόγο γιὰ σένα!... Κι' ἔτσι, θὰ ἐξακολουθῆς καὶ στὸ μέλλον νὰ θρῖσκεσαι ὀφελιμῶς ἀπ' τὴν ἀνέλπιστη αὐτὴ μεταβολή!

Ὁ Σανσελμο ἔβραμε μὲ κρυφὴ χαρὰ τὰ χέρια του. Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ, ἡ ἀπαλλαγὴ τους δηλαδὴ ἀπ' τὴ θαρραλίδα τῶν παιδιῶν τους, διευκόλυνε τὸ σχέδιό τῆς δραπετεύσεως στὸν ὑπέροστο θαβὸ.

Καὶ κατὰ τὸ θράδυ, ὅταν ἐσθθῆσαν περὶ τὰ φῶτα στὸν κοίτων τῶν καταδικῶν, εἶπε κρυφὰ στὸ Βενεδέττο:

—Ξέρεις;... Αὔριο...

—Ναί, αὔριο!... μουρμούρισε ἐκεῖνος μὲ λαχτάρα. Αὔριο... ἡ δραπετεύσι μας... Καὶ τότε... δυστυχία σ' αὐτούς... Δυστυχία σ' ἄλλους!...

Ναί, ἡ αὔριο ἦταν ἡ 24 Φεβρουαρίου... Ἡ τόσο ποθητὴ ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας των... Κι' ὁ πόθος γιὰ τὴν ἐλευθερία αὐτῆ, ἦταν ἐκατοσταπλασιασμένος στὴν ψυχὴ τοῦ Βενεδέττο, γιὰτί σ' αὐτὸν τὸν πόθο εἶχε προσεθῆ κι' ὁ πόθος τῆς ἐκδικήσεως...

Κι' ἐντωμεταξὺ, ὁ ἐκύριος Ροντιβουὰ ἐργαζόταν ἀκατάπητα γιὰ τὴν δραπετεύσι τῶν δύο ἀθλίων συνενόχων...

Ἡ νύχτα πέρασε καὶ γιὰ τοὺς δύο, γεμάτη ἀπὸ ἀγάπην. Μὰ γιὰ τὸν Βενεδέττο ἦταν κόλασις ὀσωτή... Καθόλου δὲν τὸν ἀνακούφιζε τὸ γεγονός, ὅτι ἀπαλλαγμένως τώρα ἀπ' τὴν ἀλυσιδα του, εἶχε πῶ ἀνεῖσι στὶς κινήσεις καὶ στὸν ὕπνο του...

Φριγὰ ὀνειροπολήματα τὸν τίναζαν κάθε τόσο. Τρομαγτικὴ ἐπιείλας τὸν δάγκαιεν καὶ τοῦ μούσκευαν τὸ κορμὶ μὲ κρῦον ἰδρώτα...

Χιλιάδες σχεδίων ἐκδικήσεως, ἀρπαγῆς τοῦ ἐκατομμυρίου, κλπ. κλπ., περνούσαν ἀπ' τὴν ραγισμένη φαντασία του... Μὰ κανένα δὲν τὸ παραδεχόταν γιὰ τέλει, γιὰ ἱκανοποιητικόν...

Ὁ περὶ τῆς ἀγωνιώδους προσδοκίας, τὸν ἔκαιγε... Ἡ ἀμφιβολία ἐπίσης τὸν κατατρυφούσε!... Ἄν ὁ συνενόχος του εἶχε γελασθῆ!... Ἄν ἀπότυχανε τὸ σχέδιό τῆς δραπετεύσεώς των;... Ἄν;... Ἄν;... Χίλια τόσα ἄν;...

Ὅταν ζημέρωσε, ὁ Βενεδέττο ἦταν τόσο γλωμῶς, καὶ τόσο ἐξαντλημένος, ὥστε μόλις μπορούσε νὰ στέκεται στὰ πόδια του.

Κι' ὥστόσο, ἔπρεπε καὶ σήμερὰ νὰ πάθῃ στὴν ἀγαρεία, καὶ σήμερὰ ν' ἀφανισθῆ στὴν τραχεῖα δουλειά καὶ σήμερὰ νὰ ὀργισθῆ τὴν ῥάχι του τὸ τσογγερό μαστίγιον τῶν δεσμοφυλάκων!...

Κι' ἂν περιόυσε κι' αὐτὴ ἡ ἡμέρα, δίγως νὰ κατορθωθῆ ἡ δραπετεύσι του;... Ὡ, ἦταν τόσο θαρεῖα αὐτὴ ἡ σκέψις, τόσο τυραννικὴ αὐτὴ ἡ ἀμφιβολία, ὥστε ὁ νοῦς του ἀδυνατοῦσε νὰ τὴ σηκώσῃ...

Κατὰ τὸ δίστημα αὐτό, μιά ἄμαξα μὲ τέσσερα ἄλογα, ἔτρεξε ὀλοταχῶς στὴν ὁδὸ Ἰθάγαν, κοντὰ στὸ δάσος τῶν Κουζέ...

Μέσα στὴν ἄμαξα ὄπιρνε μόνον μιά γυναίκα, μαυροντυμένη, ἡ ὁποία εἶχε γέρας σὲ μιά γωνία καὶ κοιμόταν...

Ἄζαφας, στάθηκε ἡ ἄμαξα. Ἡ γυναίκα σκίρτησε καὶ φάνηκε πῶς ζυπνίσε ἀπὸ ὕπνο βασανιστικόν. Κατέβησε τὸ τζάμι τοῦ ἄμαξοῦ. Κι' ἐνῶ ὁ ψυχρὸς ἀέρας τῆς μαστίγιανε τὸ πρόσωπο, ρώτησε:

—Ποῦ θρῖσκόμεσθε;

—Στὸ Μπωσέ... Κοιτούμε νὰ φτάσουμε στὸ Τουλών! ἀποκρίθηκε ὁ ἄμαξήλατος.

Ὁ σταθμάρχης τοῦ ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Μπωσέ, πλησίασε στὴν ἄμαξα. ἦταν στρατιωτικὸς, γιὰτί ὁ σταθμὸς αὐτὸς γρηγορεῖ καὶ γιὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὀδοιπόρων στὰ δασυδῆ κι' ἐπικίνδυνα ἐκεῖνα μέρη. Χαίρεται τὴν πενηθορεμένη ἐπιβάτιδα καὶ τῆς εἶπε:

—Μήπως σὰς συνέβη κανένα δυσάρεστο στὸ δρόμο, κυρία;

—Ὁχι, κυρία!... Εὐχαριστῶ!...

—Πηγαίνετε στὸ Τουλών ἢ ἄλλο;

Ἡ ἐπιβάτις ἔνοιωσε ζωνηρὴ συγκίνηση. Συγκρατήθηκε μὲ δουλοκάλια καὶ τραλλίσε:

—Μάλιστα!... Στὸ Τουλών πηγαίνω!

—Καὶ θὰ περάσετε μόνη λοιπόν, τὴν ἐπικίνδυνον κλεισοῦρα τῶν Βαλιούλ;

—Ὁχι!... Ἐδῶ στὸ πλάγινο χωριὸ Μπωσέ, θὰ μὲ συναντήσῃ ἕνας νινωστὸς μου, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ μὲ συνοδεύσῃ στὸ ὑπόλοιπο τοῦ ταξιδιοῦ!

—Ἄ, τόσο τοῦ καλύτερο! εἶπε καθουχασμένος ὁ σταθμάρχης.

Γιατί πολὺ τὴ φοβοῦμαι αὐτὴ τὴν κλεισοῦρα!.. Κι' εσύ, ἄμαξά, θιάσου!...

Ὁ ἄμαξήλατος χαίρεται τὸν σταθμάρχην καὶ χτύπησε τ' ἄλογα. Μισὴ ὥρα ἀργότερα, τὸ ἄμαξι ἔμπαινε στὸ Μπωσέ καὶ σταματοῦσε μπρὸς στὸ «Χρυσὸ Λευτάρη», ὅπως λεγόταν τὸ μοναδικὸ ξενοδοχεῖο τοῦ χωριοῦ.

Ἡ ἐπιβάτις κατέβηκε ἄμέσως ἀπ' τὴν ἄμαξα καὶ ρώτησε διακριτικὰ τὸν ξενοδόχο, ὁ ὁποῖος—ἀύμαχος μὲ τὴν πατροπαράδοτὴ ἐπαγγελματικὴ συνήθειαν—εἶχε φανῆ στὴν ἐξώπορτα, μὲ τὸ καπέλλο του στὸ χέρι:

—Ποῦ εἶνε τὸ πρεσβυτέριο;

—Μόλις δύο θήματα ἀπὸ δύο, κυρία!... Τὸ ξενοδοχεῖο μου μάλιστα, θρῖσκεται κολλητὰ μὲ τὴν ἐκκλησία!... Θὰ πάτε ἐκεῖ;

—Μάλιστα!...

—Θὰ ἀργήσετε πολὺ;

—Σὲ δέκα λεπτὰ θάγω ἐπιστρέφει!

—Ὅποτε νὰ ἐτοιμώσω κάτι, νὰ φάτε;

—Γιὰ μένα, ὄχι!... Γιατί δὲν θὰ σταματήσω ἐδῶ... Ὁ ἄμαξήλατος ἄμεσως, πάλι!...

Τὸ πρόσωπο τοῦ ξενοδόχου ἔβρασε σκυθρωπῶς.

—Δότες ὄχιον στὸν ἄμαξήλατο, ὅτι σὰς ζήτησῃ! εἶπε ἡ κυρία. Τὸ πρόσωπο τοῦ ξενοδόχου φωτίστηκε πάλι.

—Ἰάκωβε, φώναξε τοῦ ὑπηρετήτου, ὀδήγησε τὴν κυρία μιά στιγμή στὸ πρεσβυτέριο!

Ἡ κυρία ἐκίνησε, ἀκολουθώντας τὸν ὑπηρετή. Συγχρόνως ἔλεγε στὸν ἄμαξήλατο τῆς:

—Σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, νὰ εἶσαι ἐτοιμος!... Δὲν πρέπει ν' ἀργοῦμε!

—Ἡσυχάστε, κυρία... Τὰ ἄλογα θάχουν ζεκουραστῆ καλά, ἐντωμεταξὺ!

Στὸ δρόμο, ὁ Ἰάκωβος ρώτησε τὴν κυρία:

—Μὰ στὸ πρεσβυτέριο λοιπόν θέλετε νὰ πάτε, κυρία;

—Μάλιστα. οἶλε μου! εἶπε ἐκπληκτικῶς ἐκεῖνη. Σὰς φαίνεται παράξενο αὐτό;

—Σ' ἐμένα ὄχι! Ἐάντις ὁ Ἰάκωβος Μόνω, ποῦ δὲν θὰ θροῦμε κανένα ἐκεῖ!

—Πῶς;... Κι' ὁ κύριος ἐφημέριος;—Ἄλειπε, κυρία μου!... Τὸν κάλεσε ὁ ἐπίσκοπος μας στὴν πόλι καὶ θὰ γυρῆσῃ αὔριο στὸ πρεσβυτέριό του!... Ἐκτός ἂν θέλετε νὰ δεῖτε τὴ γρηά-Μαθοῦ, τὴν ὑπηρετριά του... Αὐτὴ θὰ τὴν θροῦμε!

Ἡ κυρία δίστασε. Ἐπειδὴ ὄμως εἶχαν φθάσει ἐντωμεταξὺ, ὁ Ἰάκωβος χτύπησε τὴν πόρτα. Μὲ τόσο δαιμονισμένον θόρυβο τὴ χτυποῦσε ὄμως, ὥστε ἡ κυρία ἔφραξε τὰ αὐτιά της καὶ ξεφώνισε:

—Ἦμιστε θεῖ, τί κάνεις αὐτό, παιδί μου;... Θὰ κομματιάσῃς τὴν πόρτα!...

—Ἡ πόρτα εἶνε γερὴ, κυρία!... Μόνον τ' αὐτὰ τῆς γρηά-Μαθοῦς δὲν εἶνε γερά... Κι' ἂν χτυπήσω ἀλαφρότερα, θὰ περιμένομε ἐδῶ ὡς αὔριο γιὰ νὰ μὲ ἀνοίξῃ!

Ἡ ἀφέλεια τοῦ παιδιοῦ ἐκείνου, ἔκανε τὴν κυρία νὰ χαμογέλασε ἄθελά τῆς, παρὰ τὴν ἀγωνία ποῦ δοκίμαζε.

—Ἐρχεται ὁ τυροτρίφτης! εἶπε γελώντας ὁ Ἰάκωβος. Πραγματικὰ, ἀντήχησαν πίσω ἀπ' τὴν πόρτα τὰ ξυλοπέδιλα τῆς γρηά-Μαθοῦς καὶ τὸ ἀλλόκοτο γογγυτῆ τῆς, παρομοίως μὲ γκρίνιασμα ξεροῦ τυριοῦ ἐπάνω στὸν τριφτῆ.

Ἡ γρηά ἀνοῖξε τὴν πόρτα ἀπότομα, ἔτοιμη νὰ ξεθυμῆναι σὲ κατάρες, ἐπειδὴ τὴν ἐνώχλησαν ἀπ' τὸ «ραχάτι» τῆς. Δασύτριχη, ἀσημη κι' ἀγνήστις, προενοῦσε τρόμο στὰ μικρὰ παιδάκια κι' ἀπέχθηκε στυγερὰ μεγάλους.

Μόλις ὄμως εἶδε τὴν κυρία, τὸ ἀργιῶπὸ τῆς ὕφους μαλάκωσε ἀπότομα:

—Ἄ, εἰσεῖ εἶστε λοιπόν, κυρία; τῆς εἶπε ἀναγνώριζόντας τὴν.

—Μὲ περιμένετε;

—Μάλιστα, κυρία!... Ὁ κύριος ἐφημέριος μοῦ εἶπε, ὅτι ἐπρέκειτο νὰ ρηθῆ καί...

Σταμάτησε, ὄμως. Εἶχε ξεχωρίσει ἐντωμεταξὺ τὸν περιεργὸ μικρὸ Ἰάκωβο, ὁ ὁποῖος στεκόταν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα γιὰ νὰ μὴ χάσῃ οὔτε λέξι.

—Τακ' σου ἀπ' ἐδῶ, παλῆπαιδο! τοῦ φώναξε τότε, σηκώνοντας ἀπειλητικὰ τὴν κοκκαλιάρικη γροθιά τῆς.

Ὁ πτωχὸς Ἰάκωβος εἶνε ἐξαφανιστῆ κίχλας ἐντρομος, πρὶν ἀποτελειώσῃ καν τὴν ἀπειλή τῆς ἡ γρηά-Μαθοῦ.

Ἡ κυρία μπήκε μέσα κ' ἡ πόρτα ἔκλεισε.

(Ἄκολουθεῖ)

Ὁ κακούργος, ὁ ἀμφοδός, ποῦ θέλησε κάποτε νὰ σκοτώσῃ τὴ γυναίκα ποῦ ἀγαποῦσε!...